

İSLAM PAYLAŞMA DİNİDİR.

- İslam dini, malların paylaştıkça azalmayıp çoğaldığını (bereketlendiğini) vurgular.
- Paylaşmak için zengin olmanın şart olmadığı, kişinin sahip olduğu az miktardaki şeyi paylaşmasının da önemli olduğu bildirilir.

İSLAM, MADDİ VE MANEVİ DESTEKTİR.

- Kişi, paylaşma ve yardımlaşmaya en yakın çevresinden başlamalıdır.
- Paylaşmak yalnızca para gibi maddi şeylerle olmaz. Kişi kardeşinin bir sıkıntısını paylaşırsa manevi yardımlaşmayı gerçekleştirir.

İSLAM'IN PAYLAŞMAYA VE YARDIMLAŞMAYA VERDİĞİ ÖNEM

İSLAM YARDIMLAŞMA DİNİDİR.

- İslam dini, toplumdaki fakir ve yoksulları gözetmeyi, paylaşmayı ve yardımlaşmayı emretmiştir.
- Yardımlaşma noktasında gereken ilgiyi göstermeyenleri kınamıştır.

İSLAM, KİŞİLİK ONURUNU KORUR.

- İslam dini, paylaşma ve yardımlaşmayla zengin-fakir arasındaki farkın açılmasını önlemek istemiştir.
- İnananlar yardım ederken karşıdaki kimseyi rencide etmemeye özen göstermelidir.

ZEKAT NEDİR ?

Zekât, kelime olarak "artmak, çoğalmak, arınmak, temizlenmek " gibi anlamlara gelir. Dinî bir terim olarak zekât, "dinen zengin olan bir Müslümanın, ibadet niyetiyle her yıl malının ve parasının belirli bir miktarını yoksul Müslümanlar başta olmak üzere Kur'an-ı Kerim'de belirlenen yerlere vermesi" demektir.

Zekat kimlere farzdır ?

- Akıllı, ergenlik çağına girmiş Müslüman kimselerden;
- temel ihtiyaçları ve borcu dışında artıcı (kazanç getirici) nitelikte **nisap miktarı** mala sahip olanlara farzdır.

Nisap Miktarı

- Nisap, dinen zekât ve hac gibi mali yükümlülükleri yerine getirebilmek için asgari zenginlik ölçüsüne denir. Borcundan ve temel ihtiyaçlarından fazla mal ve paraya sahip olan kişi dinen zengin sayılır. Bu da temel ihtiyaçların dışında en az 80,18 gram altın veya ona eşdeğer mal ya da paraya sahip olmak olarak kabul edilir.

Zekat hangi mallardan verilir ?

- Bir malın zekâtının verilebilmesi için o malın ihtiyaç fazlası, gelir getiren cinsten ve üzerinden bir kameri, yani ay yılı geçmiş olması gerekir. Buna göre zekâtı verilmesi gereken mallar şunlardır:
- Koyun, keçi gibi küçükbaş hayvanlar ile sığır, manda ve deve gibi büyükbaş hayvanlar
- Altın, gümüş, nakit para ve menkul değerler
- Toprak ürünleri
- Ticaret malları

Koyun ve keçinin zekâtı kırkta bir; sığır ve manda gibi büyükbaş hayvanların zekâtı otuzda bir; beş deve için bir koyun veya keçi zekât olarak verilir.

Altın, Gümüş, Nakit Para, Ticaret Malları ve Menkul Değerlerin Zekâtı 1/40'dır.

Yağmur veya ırmak suyuyla sulanan toprak ürünlerinin zekâtı 1/10, masraf yapılarak sulananlar ise 1/20 oranındadır.

Zekat kimlere verilir ?

- İslam dininde zekât verilecek kimseler Tevbe suresinin 60. ayetiyle belirlenmiştir. Ayete göre zekât verilebilecek sekiz grup şunlardır:
- **Yoksullar:** Temel ihtiyaçlarını bile karşılayacak bir gelire sahip olmayanlardır.
- **Düşkünler:** Hiçbir geliri ve malı olmayan yoksul kişilerdir.
- **Borçlular:** Zorunlu ihtiyaçlarını karşılamak için borçlanmış, ödeme zorluğu çeken kimselerdir.
- **Zekât toplamakla görevli memurlar:** Eskiden bu işle görevlendirilen memurlar bulunurdu. Bunların maaşları toplanan zekâttan verilirdi.
- **Kalpleri Müslümanlığa ısındırılmak istenenler:** Müslüman olmaya yatkın olanlardır.
- **Köleler:** Eskiden savaşlarda esir olanlar, belli bir para karşılığı özgürlüklerini geri alırlardı. Bunlara da zekât verilirdi.
- **Allah (c.c.) yolunda çalışanlar:** Maddi sıkıntı çeken öğrenciler, bilginler vb. kimselerdir.
- **Yolda kalmış parasız yolcular:** Parası bitmiş, yolda kalmış kimselerdir. Evlerine dönebilmele ri için zekât verilir.

İpucu: Bakmakla yükümlü olunan anne, baba, dede, nine, çocuklar, torunlar ve eşe zekât verilmez. Müslüman olmayanlara ve zenginlere de zekât verilmez. Herhangi bir dernek veya kuruma da zekât verilmez.

ZEKAT HANGİ MALLARDAN VERİLİR?

1/40 (%2.5)

Altın- Gümüş
Nakit Para
Ticaret Malı
Menkul Değerler

Deve (1/5)

Her 5 deve için (1 koyun
veya 1 keçi) zekat olarak
verilir.

Büyükbaş Hayvan (1/30)

Sığır-Manda 30-40 adet
arası (1 tane iki yaşında
buzağı)

41-59 arası (1 tane üç
yaşında buzağı)verilir.

Küçükbaş Hayvan (1/40)

40-120 arası (1 adet)
121-200 arası (2 adet)
koyun/ keçi verilir.

**Tarım Ürünleri
(Öşür)**

Toprak ürünlerinden;
sulama yapılmamışsa 1/10
sulama için masraf edilmişse
1/20 oranında verilir.

Madenler

Madenlerde nisap miktarı
yoktur. Çıkan madenin 1/5'i
(%20) verilir.

SADAKA-İNFAK-ZEKAT

İslam dininde zekatın yanı sıra sadaka ve infak gibi yardımlaşma çeşitleri de vardır.

İnfak; bitirmek, tüketmek, harcamak anlamlarına gelir. Terim olarak ise; kişinin Allah'ın rızasını kazanmak için sahip olduğu mallardan ihtiyaç sahiplerine **maddi yardımda bulunmasıdır.**

Sadaka; doğru olmak verdiği sözü yerine getirmek anlamına gelir. Terim olarak ise bir kişinin Allah'ın rızasını gözeterek yaptığı **maddi-manevi yardımların bütünüdür.**

Zekat zengin Müslümanlara farz iken, infak ve sadaka da zenginlik şartı aranmaz. Kişi en küçük şeyi bile paylaşarak infak ve sadakada bulunabilir.

SADAKA-İNFAK-ZEKAT

Sadakanın manevi boyutu
unutulmamalıdır.
Gülümsemek
Hayvanları sevmek
Doğayı korumak
Birinin elindeki poşetlere
yardım etmek vb.

Tüm bu yardımlar yapılırken
"sağ elin verdiği sol el
görmemeli" prensibine
unutmamak gerekir. Yani
yardım ederken (riyadan)
gösterişten uzak durulmalıdır.

FITIR SADAKASI (FİTRE)

Ramazan ayının başından bayram namazı öncesine kadar verilmesi gereken bir sadakadır.

Halk arasında "fitre" olarak bilinen bu sadakanın hükmü vaciptir (gereklidir).

Nisap miktarı mala sahip olan (zengin) Müslümanların vermesi gerekir.

Zekat verilebilecek kimselere yılda bir kez verilir.

Kişinin hem kendisi hem de aile bireylerinin Bayram'a sağlıklı ve sıhhatli olarak ulaşmasının şükrü, Ramazan ayı içindeki hatalarının affı olarak verilir.

Ailedeki her bir birey için (yeni doğan bebekler dahil) verilmesi gerekir. Fitrenin miktarı ise bir kişinin bir günlük yemek ihtiyacının karşılanmasıdır.

Alt sınır Diyanet İşleri Başkanlığınca belirlenmektedir.

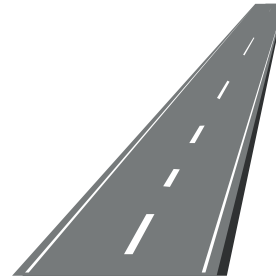
SADAKA-I CARİYE

"Kesintisiz sadaka" anlamına gelir.
Kişinin hayattayken diğer insanların da
faydalanabileceği şekilde eserler bırakmasıdır.

İnsanlar vefat ettiği vakit
amel defterleri kapanır. Sevap
veya günahlarının yazımı sona
erer. Ancak Sadaka-ı Cariye
ile kişi vefat etmiş olsa dahi
sevap kazanmaya devam
etmektedir. Çünkü bırakılan
eser varlığını sürdürmektedir.

Kişinin;
Cami
Okul
Çeşme
Yol

gibi yapılar yaptırması,
Kitap ve dergi gibi faydalı eserler
yazması, hayırlı bir evlat
yetiştirmesi bu sadaka kapsamına
girmektedir.

SADAKA ÖRNEKLERİ

Akrabaları
ziyaret
etmek

Eşyalarını
taşımakta
zorlanan
kimsele
yardım etmek

Ağaç dikmek,
çevreyi temiz
tutmak

Hayvanları
Sevmek,
Korumak,
Beslemek

Güzel söz
söylemek

Gülümsemek,
Güler yüzlü
olmak

İlim öğrenmek,
Bildiği bir şeyi
başkalarına
öğretmek

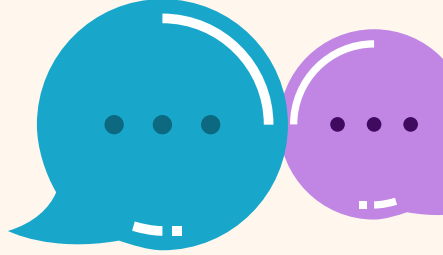
Misafire
ikram etmek

Salam vermek

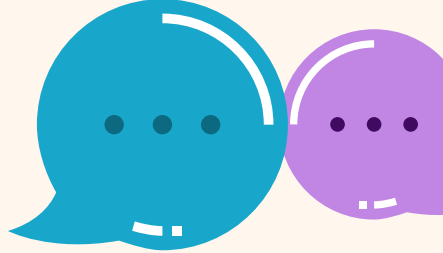
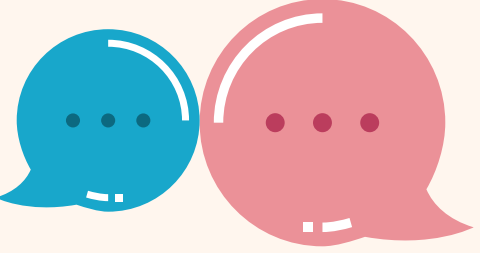

ZEKAT VE SADAKA VERİRKEN DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Zekat ve sadaka veren kimse ;

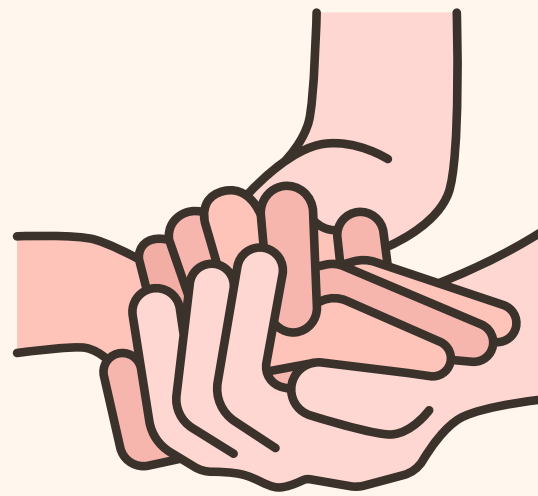
- Öncelikle bu işi Allah'ın rızasını kazanmak için yapmalıdır. Gösteriş yapmak ya da takdir beklemek hoş değildir.
- Zekat ve Sadakanın fakir ve yoksulların hakkı olduğunu bilmelidir.
- **"Öyleyse yetimi sakın üzme. İsteyeni sakın azarlama"** (Duhâ Suresi) ayetinde de ifade edildiği gibi yardımda bulunduğu kişiyi küçük düşürücü davranışlardan uzak durmalıdır.
- Yardımını gizli ve gösterişten uzak bir biçimde yapması gerekir. Fotoğraf, Video, Canlı Yayın gibi içeriklerle insanlara aktarmak onur kırıcı olmaktadır.
- **"Eğer Sadakalarınızı açıktan vererseniz ne güzel ! Eğer onu fakirlere gizlice vererseniz, işte bu sizin için daha hayırlıdır."** (Bakara Suresi 271)
- Zekat ve Sadakayı Sahip olduğu malların en iyisinden vermelidir. Kendisine verilmesini istemeyeceği bir şeyi başkasına vermemelidir.

ZEKAT VE SADAKANIN BİREYSEL VE TOPLUMSAL FAYDALARI

BİREYSEL FAYDALARI

- Kişi, Allah'ın kendisine verdiği nimetleri hatırlayarak şükreder.
- Bireyi cimrilikten korur ve cömertliğe teşvik eder.
- Bireyin malını temizler ve bereketlenmesini sağlar
- Bireyi kıskançlık ve kin gibi duygulardan arındırır.
- İhtiyaç sahibi kişilerin geçimini kolaylaştırır.

TOPLUMSAL FAYDALARI

- Zengin ile fakir arasında bir köprü kurarak sevgi bağının ve toplumsal barışın sağlanmasına katkı sunar.
- Toplumdaki ekonomik dengesizliği önleyerek fakirliğin azalmasına olanak sunar. Bir anlamda zengin ile fakir arasındaki makas daralır.
- Bireylerin sorumluluk sahibi olmasına ve insanlar arası yardımlaşma ve dayanışmanın artmasına katkı sağlar.

BİR PEYGAMBER TANIYORUM

HZ. ŞUAYB

- Hz. İbrahim'in soyundandır.
- Hz. Musa'dan önce peygamberlik yapmıştır.
- Kızlarından birini Hz. Musa (a.s.) ile evlendirmiştir. Yani onun kayınpederidir.
- **Medyen ve Eyke** halkına peygamber olarak gönderilmiştir.
- Medyen ve Eyke halkı **ölçü ve tartıda hile yapan bozguncu bir kavimdi**.
- Bu iki kavim yanlışlarında ısrar etmeleri üzerine Medyen halkı şiddetli sarsıntı ile Eyke halkı ise şiddetli sıcağın sonra ateş yağmuruyla helak edilmiştir.
- **Helak:** kötülük yapan toplumların uyarılmalarına rağmen doğru yolu tercih etmemeleri üzerine yok edilmelidir.
- Tatlı üslubu ve güzel anlatımından dolayı "**Hatîbü'l-Enbiya**" (Peygamberlerin en güzel konuşanı) olarak adlandırılmıştır.

Kuran-ı Kerim'de ismi geçen peygamberlerden Hz. Şuayb Medyen ve Eyke halkına elçi olarak gönderilmiştir. Medyen ve Eyke halkı putperest, ölçü ve tartıda hile yapan, adaleti gözetmeyen, bozgunculuk yapan kavimlerdi. Hz. Şuayb, ise kavmini Allah'tan (c.c.) başka ilah olmadığına inanmaya, kendisinin peygamberliğini benimseyip sadece Allah'a (c.c.) kulluk etmeye, ölçü ve tartıyı doğru yapmaya, kişilerin mallarını ve haklarını eksiltmemeye, bozgunculuk yaparak yeryüzünde karışıklık çıkarmamaya davet etti.

Kavmi ise Hz. Şuayb'ın (a.s.) davetine, "...Ey Şuayb! Babalarımızın taptığını yahut mallarımız hakkında dilediğimizi yapmayı terk etmemizi sana namazın mı emrediyor? Oysa sen gerçekten yumuşak huylu ve akli başında bir adamsın." diye cevap verdiler. Ancak O, kavmini kendilerinden önceki toplulukların başına gelen felaketler noktasında uyardı. Aynı sonun kendilerinin başına gelmemesi için çaba sarf etti. Ancak Medyen ve Eyke halkı inatlarını devam ettirerek Hz. Şuayb'a (a.s.), "...Dediklerinin çoğunu anlamıyoruz. Hem biz seni aramızda zayıf görüyoruz. Eğer kabilen olmasaydı seni taşla tutardık. Zaten sen bizce itibarlı biri değilsin." diye cevap verdiler.

Sonunda yeşillikler içinde bir vadide yaşayan ama çevrelerindeki nimetlerin farkında olmayan Medyen halkını bir sabah vakti korkunç bir sarsıntı yakaladı. Oldukları yere diz üstü çöktüler ve bir daha ayağa kalkamadılar. Sanki orada hiç yaşamamış gibi oldular. Eyke halkı ise yedi gün süren şiddetli bir sıcağın sonra üzerlerine bir buluttan yağın ateş yağmuru ile yok oldu. Sadece Hz. Şuayb (a.s.) ve ona inananlar bu şiddetli sarsıntı ve gökten inen o korkunç ateş yağmurundan Allah'ın (c.c.) izniyle kurtuldular. Eğer iman etseler ve Allah'a (c.c.) karşı gelmekten sakınsalardı elbette Allah (c.c.) onlara nice nimetler verecekti. Fakat onlar yalanladılar, Allah da (c.c.) işledikleri günahın dolayısıyla onları yok etti.

MAUN SURESİ

VE ANLAMI

Maun ; Kuran-ı Kerim'in 107. suresidir. Kelime olarak "yapılan en küçük yardım" anlamına gelmektedir. Mekke şehrinde inmiştir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالْإِيمَانِ ۚ فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ ۚ وَلَا
يَحْضُ عَلَى طَعَامِ الْمِسْكِينِ ۚ فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ۚ الَّذِينَ هُمْ عَنْ
صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ۚ الَّذِينَ هُمْ يَرَاؤُنَ ۚ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ۚ

SUREDE VERİLEN MESAJLAR

- Bu surede ibadetler ve infak arasında bir ilişki olduğu ortaya koyulmuştur.
- Müslümanlardan Namaz-Oruç gibi beden ile yapılan ibadetlerin yanı sıra zekat-sadaka ve fitre gibi ekonomik sorumlulukları da yerine getirmeleri istenmektedir.
- Yetim ve öksüzlere karşı nasıl bir tutum sergilenmesi gerektiği açıkça ifade edilmiştir. (Yetim ve öksüzün hakkını koru)
- Müslümanlardan empati kurlmaları (başkalarının yerine kendini koymak) beklenmiştir.
- Gösterişin her türlüünden sakınılması gerektiği özenle bildirilmiştir.

OKUNUŞU

- Eraeytellezî yükezzibu biddîn.
- Fezâlikellezî yedu'ul yetîm.
- Velâ yehuddu alâ taâmil miskîn.
- Feveylün lilmusallîn.
- Ellezînehüm an sâlatihim sâhûn.
- Ellezînehüm yurâûne
- Ve yemneûnel mâûn.

ANLAMI

- Dini (hesap gününü) yalanlayanı gördün mü ?
- İşte o yetimi itip kakar.
- Yoksulu doyurmaya teşvik etmez.
- Namazlarında gaflet (aldanma) içinde olanlara yazıklar olsun.
- Onlar gösteriş yaparlar.
- Ufacık bir yardıma dahi engel olurlar.

Zekat ve Sadaka Ünitesi Kavramları

Zekat

Zengin Müslümanların sahip oldukları mallardan bir kısmını Allah rızası için yılda bir kez ihtiyaç sahibi kimselere vermesidir.

Nisap

Dini zenginlik ölçüsüdür. Kişilerin temel ihtiyaçları (yeme, içme, barınma, eğitim vb.)ve borcu dışında 85 gr altın ya da eş değer bir mülke sahip olmasıdır.

Riya

İki yüzlülük ve gösteriş yapmak demektir. Kişilerin davranışlarını beğeni almak ya da menfaat elde etmek için yapmalarıdır.

Öşür

Arapça da 1/10 anlamına gelir. Toprak ürünlerinden alınan zekat için kullanılan bir tabirdir.

Sadaka Taşı

Osmanlı Devleti döneminde zengin kimselerin sadakalarını bıraktıkları, ihtiyaç sahibi kimselerinde ihtiyaçları kadar miktarı aldıkları uzun oyuk taşlardır.

Ensar

.Mekke şehrinden Medine'ye göç eden Müslümanlara yardımcı olan MEDİNELİ ev sahipleridir.

Muhacir

Hicret eden kimse anlamına gelir. Mekke şehrinden Medine'ye göç eden Müslümanları ifade eder.

Maun

En küçük yardım anlamına gelmektedir.

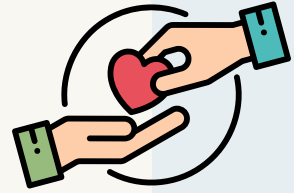
İnfak

Kişinin Allah'ın rızasını kazanmak için ihtiyaç sahiplerine maddi yardımda bulunması demektir.

Fitre

Kişinin Ramazan bayramına sağlık ve sıhhat içinde ulaşmasının şükrü olarak Bayram namazı vaktine kadar verilmesi gereken sadakadır.

Sadaka

Kişinin sadece Allah'ın rızasını gözeterek yaptığı maddi ve manevi her türlü yardım demektir.

Sadaka-ı Cariye

Kesintisiz sadaka demektir. Kişinin hayatta iken yaptırdığı insanlığın faydasına sunulmuş her türlü eserdir. Cami, çeşme, kitap vb.

